

Beslutsforskningen står inför svårbemästrade problem som till stor del är en ofrånkomlig följd av forsknings-områdets karaktär och inriktning. En problemkategori härrör från kunskapsteoretiska svårigheter. Hit hör problem vid beskrivning och förklaring av komplexa beslutsprocesser liksom också svårigheter att identifiera alla typer av påverkan på framtiden som beslut kan få.

Då det gäller den empiriska beslutsforskningen härrör svårigheterna från bristande tillgång till data om beslutsfattande på hög nivå och också från den snedvridning av verklighetsuppfattningen som rigida åsikter och värderingar kan orsaka.

Den preskriptiva beslutsforskningen, dvs studier som syftar till att leda fram till rekommendationer avseende beslutsalternativ, står inför speciella metodiska problem som sammanhänger med tidsbrist, beroendet av värderingar och också med den osäkerhet av statistik eller annan art som är karakteristisk för många beslutssituationer.

Gemensamt för här nämnda problemtyper är svårigheten att sammanlänka den deskriptiva forskningen, som syftar till utveckling av förklaringsmodeller, med preskriptiva studier som skall utmynna i beslutsrekommendationer.

För att komma till rätta med ovan nämnda typer av svårigheter fordras omfattande innovationer inom beslutsforskningen.

Karaktären av dessa behöver ha en bred spännvidd och omfatta såväl nya paradigmer som speciella institutionella konstruktioner. Det mest angelägna metodologiska behovet är förfaringsätt som beaktar beslutsforskningens speciella karakteristika.

Denna artikel innehåller en preliminär diskussion av några huvudkomponenter i en sådan metodik. Dessa har integrerats till en metamodell för beslutsforskningen, dvs en modell för utformning av beslutsunderlag och för modellkonstruktion inom beslutsforskningen.

Utvecklingar som kan betraktas som komponenter i en beslutsforskningsmetodologi pågår vid olika universitet och centra för tillämpad beslutsforskning. Men vanligtvis kommer sådana innovationer fram under arbete på avgränsade problem och utvecklas och presenteras inte så att de når en bredare krets, vilket försvårar en kumulativ kunskapsuppbyggnad.

Denna tendens förstärks av att utbildningen inom beslutsforskningen ofta bygger på kliniska metoder (t ex fallstudier och medverkan i projekt), Metoder och förebilder 3 ("living paradigms") som på detta sätt inte blivit fullt utvecklade utsätts inte för systematisk kritik och är inte heller direkt kommunicerbara.

Vad värre är, de utgör separata delar av en metodologi vilka inte direkt går att förena till någon generell bas för beslutsforskningen.

Samhällsvetare i allmänhet och statsvetare i synnerhet har begränsade möjligheter att leta fram sådana gömda metodelement, vilket förhindrar en sådan utveckling av statsvetenskapen som skulle erfordras för att tillgodose behoven inom beslutsforskningen.

Bristen på en övergripande metodologi hämmar också utvecklingen av adekvata relationer som baseras på en korrekt förståelse för beslutsforskningens möjligheter och begränsningar i vad avser dess bidrag till verklighetens beslutsproblem.

Såsom redan förutskickats skisseras i denna artikel ett utkast till en metamodell för beslutsforskningen. Den beskrivs i form av följande tio av varandra beroende komponenter i en integrerad metodik:

- 1 En gemensam begreppsapparat för beskrivande- förklarande beslutsforskning respektive för preskriptiv beslutsforskning.
- 2 "Preferering" såsom främsta kriterium för beslutsforskningen och för acceptering av beslutsrekommendationer.
- 3 Analys av värderingar.
- 4 Evaluering med avseende på nytta, kostnader och risker.
- 5 Sökande efter nya beslutsalternativ.
- 6 Prognosförfarande som beaktar osäkerhet.
- 7 Alternativa förutsättningar, modeller och metoder.
- 8 Innovativa metoder.
- 9 Kommunicerbarhet till användarna,
- 10 Metodologisk medvetenhet.

Dessa komponenter är avsedda som vägledning för beslutsforskningen och som kriterier vid utvärdering av resultaten.